

Uměnovědný biograf očima Pavla Dvořáka (UČO 172770)

Věc Makropulos (4. října 2010)

Na opeře jsem nikdy nebyl (jakožto informatik si pod tímto pojmem představím leda tak internetový prohlížeč) a spisovatele Karla Čapka mám rád, takže jsem byl celkem zvědavý, co se z této adaptace divadelní hry vyvine. Ze začátku mě zneklidnilo, že nám byl děj prozrazen dopředu, ale když jsem se nad tím později zamyslel, určitě by mi několik detailů ohledně příběhu uniklo, proto to nebyla až taková tragédie. Tedy pokud pominu tragické zakončení hry, které k operám tak nějak patří.

Ze všeho nejvíc mě zaujaly kulisy. Čekal jsem, že se bude jednat o představení na klasickém divadelním pódiu, místo toho je v záznamu využit celý prostor kolem kamery. V pozadí se neustále něco pohybuje, experimentuje se s odrazy v zrcadlech a na jiných předmětech a některé pohyby kamery se nebojím označit za velkolepé. Příběh mi přišel dost osekáný, v některých částech mi připadalo, jako by tomu něco chybělo. Například zakončení by neškodila větší gradace. Takhle je v jednom záběru během několika sekund spálen návod na elixír života, hlavní hrdinka se skácí na zem a přichází konec, hotovo. U postavy hlavní hrdinky mi vadilo její ječení, ze kterého mě rozbolela hlava. Navíc jsem jí špatně rozuměl, ale možná to je pouhý můj nezvyk. Ostatní účinkující na mě působili dobrým dojmem a musím říct, že jsem jejich dialogy přímo hltal. V tomhle ohledu byl pan Čapek mistr. Na hudbu je můj názor dosti rozporuplný, protože se mi jako celek zamlouvala, ale v některých pasážích mě rušila od samotného příběhu. Raději bych si ji poslechl samotnou.

Hodnotím *třemi hvězdičkami z pěti*.

Александр Невский (11. října 2010)

Jelikož mám trauma z pravidelného sledování Mrazíka v dobách, kdy jsem byl ještě malý špunt, nebyl jsem z projekce filmu ruské provenience příliš nadšený. Natož z historického válečného filmu natočeného v období začátku druhé světové války. Kupodivu to však nebylo až tak hrozné a ve výsledku mě promítání dobře pobavilo.

Je zřejmé, že film byl natočen za účelem propagandy, a proto je nutné ho brát s nadsázkou. I když to vypadá, že se režisér snažil o co největší výpravnost, často se mu to nedaří. V některých částech jsem nemohl udržet smích, protože situace byla natolik absurdní, že nešlo zachovat kamennou tvář. Příkladem budiž souboje tělo na tělo, kdy oba protivníci máchají kolem sebe zuřivě zbraněmi, přičemž se jeden z nich na chvíli zastaví, pronese moudro a zase pokračuje v mávání mečem jak na prvního máje. Masové souboje lze naopak označit za impozantní a netuším, jak se podařilo štábu zvládnout koordinaci tolika lidí najednou. Na tu dobu bylo technické provedení filmu nevídané. Další komickým prvkem je zevnějšek samotných herců – všichni vypadají, jako by je ostříhali podle kastroly a každý z nich má zarostlou tvář vousy. Ale je možné, že se jednalo o typickou vizáž ruských bohatýrů třináctého století.

Hudbu nemůžu označit jinak než za epickou. Nebýt jí, nejspíš bych se u první části projekce, kde se téměř nebojuje, ukousal nudou. A to přesto, že němečtí rytíři byli ve filmu vyobrazeni jako opravdu d'ábelští záporňáci, kteří se neštíteli ničeho, včetně upalování malých dětí. Jejich vzezření nemá chybu – potkat večer člověka navlečeného do takovéto zbroje, šeredně by mě vylekal. Velmi negativně hodnotím scénář, pokaždé když nějaký z herců promluvil, musel jsem se chytnout za hlavu, jelikož jsem tak tupé dialogy už dlouho neslyšel. Milostný trojúhelník je do filmu vmontován násilně a byl bych raději, kdyby tam poslední dějství vůbec nebylo. Dílo by na mě působilo mnohem lépe, kdyby skončilo scénou se záběry na mrtvé a raněné na bojišti po skončené bitvě. Následující část mi přišla zbytečná a dle mého názoru jenom film natahovala.

Opět hodnotím *třemi hvězdičkami z pěti*.

Mahler (18. října 2010)

Pod životopisným filmem jsem si doteď představil pouze nudné vyprávění o životě nějaké zesnulé celebrity. Film Mahler režiséra Kena Russella mi tento stereotyp dokonale vyvrátil. Vybírá z života slavného skladatele a dirigenta pouze peprné situace ve formě retrospektivy a dotahuje je někdy až do naprostého absurdna. Celé dílo je podkresleno Mahlerovou hudbou, která se dle mého do filmu hodí. Režisérovi se z dlouhých symfonií podařilo vybrat mnoho krátkých úseků a zakomponovat je do děje. V některých částech je na tyto ukázky děl odkazováno.

Hlavního představitele se podařilo ztvárnit bravurně, líbilo se mi hlavně jeho zapojení do dialogů, ve kterých všem odpovídá cynicky a na rovinu. Část, v níž Gustav Mahler vysvětluje svým dcerkám podstatu náboženství, mě nechala na pochybách, jakého vyznání vlastně skladatel byl. Vypadá to, že v boha nevěřil, i když o něm často mluvil. Film obsahuje několik scén, jež z paměti dostanu jenom těžko, jmenovitě návštěvu bratra v sanatoriu, pohřeb zaživa a konverzi žida v katolíka. Poslední zmíněná část byla jedna velká metafora plná nejrůznější symboliky. Rozhodně by jí neškodila kratší délka, stejně tak celému dílu. Některé scény jsou na můj vkus příliš roztahané, takže jsem se v průběhu promítání trochu nudil.

Hodnotím *čtyřmi hvězdičkami z pěti.*

John Cage: I Have Nothing to Say and I Am Saying It (25. října 2010)

Ačkoliv jsem náruživý posluchač hudby, o které většina mých známých prohlašuje, že se spíše blíží šumu, díla Johna Cage pro mě byla dosti silným šálkem kávy. Jak poznamenal jeho učitel Arnold Schönberg, Cage neměl vlohy pro harmonii. V prezentovaných skladbách to bylo poznat, i když by se to dalo svést na náhodné prvky. Měl však nadání pro prezentaci obvyklých věcí neobvyklými způsoby a jistě oplýval i velkou dávkou tvrdohlavosti, což bylo vidět v části, kde natáčel šachový film.

Samotný film je standardní dokument sestávající se hlavně z prezentace mistrových děl. Při většině ukázek jsem měl problém udržet smích, protože něco tak divného jsem nikdy neslyšel.

Avantgardnímu umění nejspíš nikdy nepřijdu na chuť a tento film mě utvrdil v názoru, že se jedná pouze o vymezení proti hlavnímu proudu. Nechápu, jak někdo může dobrovolně zaplatit vstup na koncert něčeho takového a ještě to pozitivně hodnotit jako velké umění. Pokud přijmeme nastolený postulát, že všechny zvuky mají uměleckou hodnotu, jaký má pak smysl chodit na jakékoliv koncerty? Není lepší zůstat doma a poslouchat okolní ruch? A jak potom poznáme kvalitní umění? Avantgardisté nás tahají za nohu.

Hodnotím *dvěma hvězdičkami z pěti.*

Une journée d'Andrei Arsenevitch (3. listopadu 2010)

Promítání díla o režisérovi Tarkovském jsem se nemohl z osobních důvodů zúčastnit, proto jsem si ho sehnal pokoutně na internetu a zhlédl v klidu domova. Jelikož se jednalo o francouzskou verzi filmu, ke kterému nebyly dostupné titulky v jazyce jenž ovládám, musel jsem si k němu titulky vyrobit sám pomocí strojového překladu z originálu. Je proto možné, že jsem něčemu neporozuměl nebo něco špatně pochopil.

Velká část stopáže dokumentu je poskládaná z ukázek z Tarkovského filmů. Aniž bych jakékoliv jeho dílo viděl, můžu říct, že mě ukázky dost navnadily na následující promítání. Na první pohled bylo vidět, že Tarkovský byl zkušený režisér a uměl navodit skvělou atmosféru. Dále je v dokumentu ukázáno několik záběrů z natáčení a také Tarkovský na smrtelné posteli. Líbily se mi zvláště přípravy na natáčení nepřetržitě šestiminutové scény. Celý film je doprovázen komentářem, který je ovšem dost stručný. Dozvěděl jsem se z něj pouze základní údaje popisované osobnosti.

Hodnotím *třemi hvězdičkami z pěti.*

Сталкер (8. listopadu 2010)

Na toto promítání jsem se obzvláště těšil a musím říct, že naplnilo má očekávání vrchovatě. I přes dlouhou délku jsem hltal každý záběr a užíval si tajuplné prostředí a netradiční hudbu. Tarkovský musel být geniální, protože tak propracovanou kompozici jsem snad ještě neviděl. U úžasně dlouhých záběrů jsem se rozhodně nenudil a každá scéna mi připadala něčím jedinečná.

Co se týče příběhu, bylo dost nepěkné, že hodně otázek zůstalo nezodpovězeno a že film nemá jednoznačný uspokojivý konec. Filozofické dialogy sice vedly k zamyšlení, ale spíše toho víc zamžily než objasnilly. Přesto se mi film líbil natolik, že ho rád zase někdy zhlédnu.

Hodnotím *pěti hvězdičkami z pěti*.

The Name of the Rose (22. listopadu 2010)

Výběrem tohoto filmu jsem byl velice překvapen, protože se jedná o dílo známé i běžnému divákovi a v porovnání s předtím prezentovanými kousky bych se ho nebál označit za hlavní proud. Přesto však nebylo všední a velice jsem se u něj bavil. Středověká doba je v něm vyobrazena správně temně a některé postavy jsou velice výrazné, například postižený mnich, kterého na konci upálí na hranici. Scénář působí propracovaně, i když musím poznamenat, že se mi nelíbilo zakončení. Bylo to dost nereálné, řekl bych až hollywoodské. Detektivní zápletka ve mně evokovala filmy se Sherlockem Holmesem, což nebylo na škodu. Sean Connery, jenž hrál hlavní postavu, je výborný herec a neumím si ho představit v roli, kde byl nudný. O audiovizuální části díla můžu jedině tak prohlásit, že mě nerušila a ani nijak zvláště nenadchla. Celkem vzato, poctivě odvedená řemeslná práce.

Téma inkvizice již bylo výborně zpracováno ve filmu Kladivo na čarodějnice, které se mi líbilo mnohem víc, protože se v něm více zaměřili na samotné procesy. Knihu Umberta Eca jsem bohužel nečetl, ale po zhlédnutí filmu o přečtení vážně uvažuji.

Hodnotím *čtyřmi hvězdičkami z pěti*.

South Park: Bigger, Longer & Uncut (13. prosince 2010)

Toto dílo jsem poprvé viděl ve svých čtrnácti letech, když tehdy v českých kinech běžela jeho premiéra (do patnácti roků nepřístupno) a od té doby jím byl naprosto pohlcen. Je to dlouhodobě můj nejoblíbenější film a muzikál, jehož soundtrack znám kompletně nazpaměť. Taktéž jsem propadl seriálu – mám na svědomí největší český fanouškovský web o něm (south-park.cz) a zabývám se výrobou neoficiálních českých titulků k aktuálním epizodám. South Park se stal nedílnou součástí mého života, proto pro mě byla návštěva promítání povinností.

Trochu mě zklamal český dabing. Netuším, proč v českých televizích mají tendenci všechno otrocky dabovat. Jako by diváci nemohli čas od času překousnout filmy s titulky. Mrzí mě, že mě nenapadlo nabídnout zapůjčení svého originálního DVD, které je v lepší kvalitě a obsahuje pouze originální znění.

Samotnému filmu nemám co vytknout, je to pro mě dokonalé dílo. I po deseti letech od jeho prvního zhlédnutí se u jeho projekce šíleně chechtám a písničky v něm obsažené mě stále dokáží dojmout. Potěšilo mě, že se po skončení promítání strhl spontánní potlesk.

Mimochodem Trey Parker ani Matt Stone nejsou levicově zaměřeni, ani anarchisté. Trey je registrovaný volič Libertariánské strany, Matt svůj politický postoj vyjádřil slovy: „Nenávidím republikány a zároveň kurevsky nenávidím demokraty.“ V jednom rozhovoru se svěřili, jak je štte, kolik lidí v jejich tvorbě nachází něco, co tam vůbec není obsaženo. Jinak s úvodním výkladem souhlasím a děkuji speciálně za tuto projekci.

Hodnotím *pěti hvězdičkami z pěti* a těším se na pokračování biografu v dalším semestru.